

SPIS TREŚCI

Przedmowa autora	5
Rozdział 1. Wprowadzenie	9
1. Wpływ Zachodu, zaangażowanie społeczne i problem Rosji. 2. Od Rusi Kijowskiej do Piotra Wielkiego. 3. Akademie teologiczne. 4. Katarzyna Wielka i Oświecenie. 5. Wolnomularstwo w Rosji. 6. Wpływ idealizmu niemieckiego.	
Rozdział 2. Czaadajew: Rosja a Zachód	31
1. Zarys biografii. 2. Dwie strony poglądu Czaadajewa na Rosję i jej stosunek do Europy Zachodniej. 3. Czaadajew a okcydentaliści i słowianofile. 4. Antropologia filozoficzna Czaadajewa i pogląd na historię. 5. Uwagi krytyczne o poglądach filozoficznych Czaadajewa.	
Rozdział 3. Iwan Kirejewski i wiedza integralna	48
1. Słowianofilstwo. 2. Rozwój poglądów Kirejewskiego. 3. Krytyka racjonalizmu. 4. Pojęcie wiedzy integralnej. 5. Chomiakow i „wiara”. 6. Aksakow i Samarin o państwie i społeczeństwie. 7. Pojęcie <i>sobornosti</i> .	
Rozdział 4. Od pogodzenia z rzeczywistością do rewolucji	75
1. Powstanie dekabrystów. 2. Bieleńskiego i Bakunina pogodzenie z rzeczywistością. 3. Hercen i heglizm jako algebra rewolucji. 4. Bieleński jako okcydentalista. 5. Bakunin jako anarchista. 6. Hercen o socjalizmie rosyjskim. 7. Wolność i moralność w myśli Hercena.	
Rozdział 5. Nowi ludzie	95
1. Idee filozoficzne lat sześćdziesiątych dziewiętnastego wieku. 2. Nihilizm. 3. Czernyszewski: radykalny bohater lat sześćdziesiątych. 4. Teoria estetyczna Czernyszewskiego. 5. Utylitaryzm etyczny. 6. Czernyszewskiego ideał społeczny. 7. Myśl Pisariewa. 8. Uwagi końcowe o nihilizmie.	
Rozdział 6. Piotr Ławrow i metoda subiektywna	111
1. Narodnictwo w Rosji. 2. O życiu Ławrowa w zarysie. 3. Pozytywizm w myśli Ławrowa. 4. Aktywny podmiot i wolność. 5. Historyk i metoda subiektywna. 6. Krytyczne badanie i działanie. 7. Posumowanie.	

Rozdział 7. Dostojewski a filozofia	131
1. Wprowadzenie. 2. Dostojewski jako „dialektyk”. 3. Dostojewski jako „metafizyk”. 4. Grupa poczwinników. 5. Użyteczność sztuki. 6. Teoria społeczna. 7. Rola sądów wartościujących w myśli Dostojewskiego.	
Rozdział 8. Sens życia i historii	153
1. Uwagi wprowadzające. 2. Tolstoj: kryzys i nawrócenie. 3. Idealizm moralny. 4. Sztuka a moralność. 5. Prymat tego, co etyczne, w dziejach. 6. Leontjew: postawy estetyczne i religijne. 7. Leontjew o filozofii historii. 8. Rozanow: zagadkowy pisarz. 9. Rozanowa krytyka chrześcijaństwa.	
Rozdział 9. Religia i filozofia: Włodzimierz Sołowjow	181
1. Inteligencja rosyjska a religia. 2. Dane biograficzne. 3. Natura i funkcje filozofii. 4. Źródła wiedzy. 5. Bóg i świat. 6. Wielki Byt. 7. Filozofia moralności. 8. Etyka społeczna. 9. Moralność i wolność. 10. Uwagi ogólne.	
Rozdział 10. Marksizm w carskiej Rosji (1). Plechanow	214
1. Narodnictwo, kapitalizm i początki marksizmu. 2. Plechanow, Lenin i socjal-demokracja rosyjska. 3. Materializm dialektyczny a filozofia. 4. Plechanowa teoria hieroglifów i wykorzystanie etyki Kanta. 5. Prawo, konieczność i wolność. 6. Teoria sztuki. 7. Co to jest ortodoksja marksistowska?	
Rozdział 11. Marksizm w carskiej Rosji (2). Lenin	250
1. „Rewizjonizm” A. Bogdanowa. 2. Życie Lenina do 1917 roku. 3. Lenin a empiriomonizm. 4. Dialektyka i rewolucja. 5. Stronniczość Lenina w filozofii.	
Rozdział 12. Marksizm w Związku Radzieckim	274
1. Sztuka i filozofia po rewolucji. 2. Mechanicyzm i idealizm mienszewicki: Bucharin i Deborin. 3. Filozofia pod rządami Stalina. 4. Po 1953 roku: Logika. 5. Filozofia a nauka. 6. Psychologia. 7. Etyka. 8. Marksizm a inne filozofie.	
Rozdział 13. Filozofowie na wygnaniu (1)	307
1. Uwagi wstępne. 2. Siemion Frank i wszechjedność. 3. M. Łoski; epistemologia i metafizyka. 4. Personalizm w myśli Łoskiego.	
Rozdział 14. Filozofowie na wygnaniu (2)	323
1. M. Bierdiajew: ontologia i wolność. 2. Bierdiajew o osobie, wolności i społeczeństwie. 3. Sens historii w ujęciu Bierdiajewa. 4. L. Szestow: racjonalizm, historia i religia.	
Epilog	348
Bibliografia	357
Indeks osób i postaci literackich	373
Indeks rzeczowy	391